

Internationell migration och genus: nya perspektiv och interaktioner inom välfärdssektorn

Mathilda Wrede-seminariet 2010 hölls detta år måndagen den 15 mars som ett samarbete mellan FSKC och Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet. Temat för seminariet var migration och genus. Med utgångspunkt i att det vore viktigt att sammanföra den diskussion som förs bland migrations- och etnicitetsforskare med etniska minoritetsrepresentanter och yrkesverksammas perspektiv, byggde dagen på inlägg från ett brett fält.

Forskare Salla Tuori som i sin doktorsavhandling analyserat ett sysselsättningsprojekt för ”invandrarkvinnor” problematiserade den tyngd projektverksamhet fått inom det mångkulturella arbetet i Finland. Hon frågade sig bland annat hur finansieringsdiskurser påverkar det dagliga arbetet – hur vara kritisk och ändå få fortsatt finansiering? Hon diskuterade också det mångkulturella arbetets möjligheter utgående från Gail Lewis ”Zones of multiculturalism”. Mångkulturella zoner innebär enligt Lewis förhandlingar där det finns utrymme för obestämmdhet och möjlig ångest men också kan öppna upp för nya möjligheter. Ett centralt problem är ändå det faktum att invandrarkvinnors kunskap inte synliggörs utan ofta reduceras till erfarenheter.

En panel bestående av kvinnor med egen migrations- eller etnisk minoritetsbakgrund diskuterade sedan betydelsen av professionella och kulturella samspel i välfärdssektorn: Fardowsa Barale, Janette Grönfors och Turkijana Kemerli. Att få erkännande för sin professionella kunskap har visat sig vara utmanande för medborgare som lätt ses som ”kulturtolkare” och anställs mera för sitt ursprung än för sin yrkeskunskap och sin utbildning. Panelen hann under kort tid behandla många teman, men ett viktigt sådant var vittnesmålen om de etniska hierarkier som präglar arbetsplatserna inom välfärdssektorn i dagens Finland. Paneldeltagarna konstaterade också att det är särskilt problematiskt att möta diskriminerande praktiker av kolleger och chefer. Däremot kan ens position som professionell också medverka till att minska negativa fördomar och stereotyper kring vissa minoritetsgrupper eftersom man där får nära kontakt med representanter för majoritetsbefolkningen och ens ”färg” glöms bort.

Projektkoordinator Lilian Ivars från GIIÖB, ”God integration av invandrare i Österbotten”, fick med kort varsel hoppa in som föreläsare efter ett återbud. Ivars diskuterade de faktorer som bidragit till att integrationen av flyktingar och arbetsinvandrare i Närpes nationellt fått stor uppmärksamhet och ofta lyfts fram t.o.m. som en egen modell. Hon har jobbat med flykting- och invandrararbete sedan 1988 när de först flyktinggrupperna kom och har ett långt tidsperspektiv att falla tillbaka på. Hon konstaterade att goda förutsättningar för det mångkulturella arbetet bl.a. formats genom ett långvarigt arbete för att skapa goda attityder, framsynta och humana politiker, goda arbetsgivare, lång erfarenhet också av emigration och kontinuerlig språkundervisning ofta direkt på arbetsplatserna. En fråga som restes bland deltagarna var hur denna praktik kunde analyseras och kunskapen föras vidare till andra kommuner där man mött på större svårigheter med det mångkulturella arbetet.

Dagen avslutades av Camilla Nordberg men en kort presentation av situationen i Quebec där man systematiskt och väldigt konkret analyserat den mångkulturella politikens gränser genom att lista fall där man antingen godkänt eller inte godkänt särlösningar. För att nå jämlikhet i samhället krävs ibland vissa särskiljande praktiker eftersom universella normer riskerar reproducera majoritetsbefolkningens världsbilder på ett diskriminerande sätt.

Vi konstaterade slutligen att en sådan här seminariedag har varit viktig eftersom dessa frågor bara har börjat diskuteras i Finland – också på svenska. Mediedebatten just nu visar också på att vi inte har kommit särskilt långt i vår analys av det mångkulturella samhällets vardagspraktik. Som en uppföljning kunde en dag ordnas med ännu starkare fokus just på arbete.

Camilla Nordberg

Universitetslektor i socialt arbete, SSKH